

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

Задерейко Олександр Владиславович

*Національний університет «Одеська юридична академія»
доцент кафедри інформаційних технологій, кандидат технічних наук, доцент*

Грезіна Олена Миколаївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»
асистент кафедри інформаційних технологій, доктор філософії в галузі права*

ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ СКЛАДНИХ СИСТЕМ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Сучасний світ характеризується загадковістю і великою складністю різних явищ у різних галузях науки та практики. Актуальність поданої теми визначається насущною потребою розуміти та вирішувати сучасні складні проблеми у таких сферах, як екологія, економіка, медицина, соціологія і багато інших. Збільшення складності та взаємозалежності факторів, зростання обсягів даних та глобальний характер викликів вимагають поєднання знань та методів з різних галузей для розробки ефективних стратегій, рішень та інновацій, розглядаючи їх від теоретичних основ до практичних застосувань, що сприяють науковому прогресу і покращенню якості життя суспільства.

Складні системи – це системи, які складаються з великої кількості взаємозалежних компонентів, що взаємодіють між собою. Однією з ключових теоретичних концепцій в аналізі складних систем є ідея представлення цих систем у вигляді графів та мереж.

Граф є структурою семантичної мережі. Часто типові семантичні мережі представлені у формі семантичних трійок [1].

Мережевий аналіз дозволяє визначити структуру та взаємодії між компонентами системи.

Для аналізу складних систем використовуються різні інструменти та методи з різних наукових галузей [2]. Застосування інформатики, статистики, математики та комп'ютерного моделювання дозволяє дослідникам отримувати важливу інформацію про структуру та динаміку систем. Машинне навчання і штучний інтелект стали необхідними інструментами для аналізу великих обсягів даних та прогнозування подій.

Креативна модель, у контексті розвитку складних систем, представляє собою інструмент аналізу та управління, спрямований на створення і впровадження нових ідей, концепцій та стратегій у різноманітних аспектах функціонування системи. Креативна модель допомагає виявити та розвинути потенціал системи, забезпечуючи її адаптацію до змін у навколишньому середовищі та досягнення успішної еволюції.

Важливість креативної моделі як інструменту розвитку складних систем важко переоцінити, оскільки вона відкриває безліч можливостей для інновацій та збільшення ефективності. Креативні моделі дозволяють переглядати складні системи з нового ракурсу, впроваджувати нестандартні підходи та знаходити неочікувані рішення.

Аналіз складних систем залучає інтердисциплінарні підходи у різних галузях науки та практики. Наприклад, дослідження впливу кліматичних змін на екосистеми дозволяє передбачати екологічні кризи та розробляти стратегії їх уникнення. Наприклад, у фінансовій сфері інтердисциплінарні методи допомагають прогнозувати ринкові тенденції та керувати ризиками. В медицині такі підходи використовуються для створення індивідуальних методів діагностики та лікування захворювань.

Одним із викликів інтердисциплінарного аналізу є потреба в співпраці між різними науковими галузями та професіями. Розуміння та вирішення проблем складних систем вимагає об'єднання знань та досвіду. Крім того, етичні аспекти аналізу складних систем та його вплив на суспільство варто розглядати з особливою увагою.

Підводячі підсумок, зазначимо що інтердисциплінарні підходи до аналізу складних систем відкривають нові можливості для розуміння та вирішення складних проблем у різних га-

лузях. Спільна робота різних наукових спеціалістів та використання різних інструментів дає надію на вирішення глобальних викликів, перед якими стоїть сучасне суспільство. Інтердисциплінарні підходи до аналізу складних систем є доречними і важливими для нашої сучасної світової спільноти. Вони допомагають зрозуміти та вирішувати складні проблеми, з якими стикається суспільство, і сприяють подальшому науковому та технологічному розвитку.

Список використаних джерел

1. Снарський А. О. Основи теорії складних мереж : навч. посіб. / ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ, 2023. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/62309>
2. Аналіз складних систем : навч. посіб. / О. Задерейко, Ю. Лобода ; Нац. унт «Одес. юрид. акад.». Одеса : Фенікс, 2023. 124 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/26009>.

Ключові слова: складні системи, аналіз складних систем, інтердисциплінарний підхід, креативна модель, системний аналіз.

Keywords: complex systems, analysis of complex systems, interdisciplinary approach, creative model, system analysis.

Наукове видання

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції

26 квітня 2024 року

За загальною редакцією С. В. Ківалова

Відповідальний за випуск М. Р. Аракелян

Підписано до друку 25.06.2024.
Формат 60х84/8. Ум.-друк. арк. 116,25.
Наклад 100 прим. Зам. № 2406-10.

Видавець ПП «Фенікс»
(Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1044 від 17.09.02).
Україна, м. Одеса, 65009, вул. Зоопаркова, 25.
e-mail: fenix-izd@ukr.net